

REGERINGEN

Regeringsbeslut

IV:4

2014-08-28

S2014/6323/RU

Socialdepartementet

Konkurrensverket
103 85 Stockholm

Uppdrag att ta fram ett underlag till en handlingsplan för en genomgående elektronisk inköpsprocess

---

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Konkurrensverket att ta fram ett underlag till en handlingsplan för en genomgående elektronisk inköpsprocess.

Redovisningen av uppdraget ska omfatta:

- förslag på åtgärder som väsentligt kan öka användningen av elektroniska lösningar för hela inköpsprocessen för samtliga typer av upphandlingar och för olika typer av upphandlande myndigheter och enheter,
- analys av leverantörernas beredskap inför en övergång till en helt elektronisk inköpsprocess och om behov finns, föreslå åtgärder för dessa aktörer,
- hur regeringen kan följa upp användningen av elektroniska medel i offentliga upphandlingar, och
- redovisning av vilka ekonomiska konsekvenser som användningen av elektroniska lösningar kan leda till för olika typer av upphandlingar och för upphandlande myndigheter och enheter av olika storlek.

Underlaget ska vidare innehålla redogörelse för när respektive åtgärd bör genomföras, mål och syften med åtgärden, vilka resurser som behövs och vilken aktör som bör genomföra och ansvara för åtgärden. Underlaget bör inte omfatta åtgärder som sträcker sig längre tid än fyra år framåt.

Uppdraget ska utföras i samverkan med Ekonomistyrningsverket (ESV) och i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 oktober 2015. Redovisningen ska hänvisa till det diarie-nummer som detta beslut har.

Bakgrund

Med en genomgående elektronisk inköpsprocess avses allt arbete med en upphandling från det förberedande arbetet fram till uppföljningen och utvärderingen av upphandlingen. Det innebär att förberedande undersökningar inför en upphandling, annonsering, utarbetande av förfrågningsunderlag och anbud, ta emot och skicka anbud, utvärdera anbud, upprätta avtal, beställningar, fakturering, uppföljning och kontroll m.m. ingår.

I strategin It i människans tjänst – en digital agenda för Sverige (dnr N2011/342/ITP) anger regeringen att övergången till elektronisk upphandling bör påskyndas. Regeringens mål är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Elektronisk upphandling bidrar till ökad effektivitet inom den offentliga sektorn och ger tidsvinster och en enklare hantering för både upphandlande myndigheter och enheter samt för leverantörer.

Europeiska kommissionen driver frågan om införande av en genomgående elektronisk upphandling som omfattar hela inköpsprocessen inklusive e-handel, dvs. beställning och fakturering. Kommissionen har utvecklat sina ambitioner i två meddelanden från 2012 och 2013 som också innehåller olika åtgärder för att nå en genomgående elektronisk inköpsprocess, KOM (2012) 179 slutlig och KOM (2013) 453 slutlig. Här föreslås bl.a. att medlemsstaterna ska upprätta nationella strategier med detaljerade handlingsplaner.

Elektronisk upphandling är en prioriterad fråga för regeringen och i Budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1, utgiftsområde 2, sidan 108) aviserades att frågan om framtagande av en handlingsplan för en genomgående elektronisk inköpsprocess skulle ses över. En genomgående och genomtänkt elektronisk anskaffningsprocess bidrar till ökad effektivitet och förbättrade möjligheter att använda inköpsverksamheten som ett strategiskt verktyg i myndigheternas verksamhet.

Europaparlamentet och rådet antog i februari 2014 tre nya upphandlingsdirektiv (2014/23/EU, 2014/24/EU och 2014/25/EU). Direktiven innehåller nya bestämmelser om elektronisk kommunikation och informationsutbyte som innebär att upphandlingar ska annonseras elektroniskt, att upphandlingsdokumenten ska finnas tillgängliga elektroniskt och att all kommunikation, framför allt mottagande av anbud och anbudsansökningar, som huvudregel ska ske elektroniskt. Direktiven ska vara genomförda i svensk rätt i april 2016. Genomförandeutredningen föreslår i delbetänkandet Nya regler om upphandling (SOU 2014:51) att övergångsbestämmelserna i direktiven rörande bestämmelserna om elektronisk kommunikation och informationsutbyte inte ska utnyttjas utan att de ska träda i kraft vid samma tidpunkt, dvs. april 2016. Kommissionen bedömer att bestämmelserna i de nya direktiven kommer att leda till besparingar för de upphandlande myndigheter, enheter och leverantörer

som övergår till att använda elektronisk kommunikation i sina upphandlingar.

Regeringen beslutade den 12 december 2013 att ge Kammarkollegiet i uppdrag att genomföra en förstudie avseende elektronisk upphandling (dnr S2013/8859/RU). Uppdraget har i och med att ansvaret för det samlade upphandlingsstödet inordnats i Konkurrensverket överförs dit. I uppdraget ingår bl.a. att ta fram en nulägesbeskrivning och redogöra för vilka åtgärder som upphandlande myndigheter och enheter behöver vidta för att de ska leva upp till kraven i de nya upphandlingsdirektiven. Förstudien är därmed en del i arbetet med att ta fram en handlingsplan för elektronisk upphandling. Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2014.

ESV leder och samordnar arbetet med införandet av e-handel i staten. Det innebär att ESV arbetar med it-stöd för arbetsflödet från beställning till leverans och fakturahantering. ESV leder och samordnar även bl.a. det svenska deltagandet i EU-projektet e-Sens, är PEPPOL-myndighet och deltar i OpenPEPPOL. Erfarenheterna av detta arbete är viktiga för en effektivare offentlig upphandling för de myndigheter som infört e-beställningar. Inom SKL finns erfarenheter och insatser som genomförts, och genomförs, som är viktiga att beakta i arbetet med e-upphandling i kommuner och landsting. Det arbete som görs för att ta fram och rekommendera standarder för affärskommunikation som genomförs i standardiseringsgrupperingen Singel Face To Industry som SKL såväl som ESV och Konkurrensverket deltar i är också en betydelsefull del. Vidare har Statens Inköpscentral vid Kammarkollegiet viktiga erfarenheter av att använda elektroniska lösningar i upphandling.

Skälen för regeringens beslut

Ökad användning av elektroniska lösningar i upphandlings- och inköpsprocesser kan leda till sänkta transaktionskostnader, minskade ledtider och att riskerna för ofullständiga anbud minskar. Dessutom bedöms elektroniska lösningar bidra till bättre möjligheter för upphandlande myndigheter och enheter att använda inköp och upphandling som ett strategiskt verktyg i verksamheterna. När elektroniska lösningar används för hela inköpsprocessen finns mest att vinna för aktörerna. Det finns få studier som innehåller beräkningar av hur stora besparingar upphandlande myndigheter och enheter samt leverantörer kan göra när upphandlingar genomförs med stöd av elektroniska lösningar. De uppskattningar som gjorts visar att besparingspotentialen kan uppgå till mellan 5 och 20 procent (Offentliga upphandlingar och elektroniska upphandlingssystem, Rapport R 2009:9, NUTEK, och Revidering och nedbrytning av förkalkyl för samordnat införande av elektroniska beställningar i statsförvaltningen, PM 2012-04-24, ESV). En stor andel av transaktionskostnaderna för den offentliga upphandlingen bärs i dag av leverantörerna (se Upphandlingsutredningens betänkande, SOU 2011:73, bilaga 6 och Budspridning och transaktionskostnader inom offentlig

upphandling, ED 2013:1, Mats Bergman och Johan Stake). Det innebär att ökad användning av elektroniska lösningar kan ha stor betydelse för leverantörerna och bidra till att fler leverantörer deltar i offentliga upphandlingar.

Upphandlande myndigheter och enheter är av olika storlek och deras upphandlingsverksamhet är av olika omfattning. De upphandlar en mängd olika typer av varor och tjänster, allt från standardvaror till komplicerade byggprojekt och konsulttjänster. Många upphandlande myndigheter och enheter har kommit långt och genomför sina upphandlingar med hjälp av omfattande elektroniska lösningar. Det finns också upphandlande myndigheter som upphandlar mycket sällan eller endast beställer från kontrakt som upphandlats gemensamt med andra upphandlande myndigheter. De upphandlande myndigheternas och enheternas behov av elektroniska lösningar skiljer sig därför åt. Enligt en enkätundersökning från 2012 som Kammarkollegiet genomfört finns det dock upphandlande myndigheter som ännu inte planerar att införa någon form av e-upphandling. En av utmaningarna består i att stödja dessa myndigheter att införa elektroniska lösningar i sina upphandlingar.

Regeringen uppdrar åt Konkurrensverket att ta fram ett underlag till en handlingsplan för en genomgående elektronisk inköpsprocess. Målet är att användningen av elektroniska lösningar i offentliga upphandlingar ska öka väsentligt. Uppdraget ska på så vis bidra till en mer effektiv offentlig upphandling och även bidra till att nå målen i den digitala agendan.

ESV:s arbete med e-handel och SKL:s arbete med e-upphandling är viktiga att beakta och därför ska arbetet ske i samverkan respektive samråd med dessa aktörer. Vidare bör Konkurrensverket föra dialog med Statens Inköpscentral vid Kammarkollegiet.

På regeringens vägnar

Stefan Attefall

Helena Henriksson

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/BA och MSS
Näringsdepartementet/RS, ITP och MK
Ekonomistyrningsverket
Sveriges Kommuner och Landsting